

Isä, poika ja intohimo

Kymmeniä tuhansia ajokilometrejä, tinkimätöntä harjoittelua, rikottuja mailoja, erimielisyyksiä valmentajien kanssa. Benedek "Pentti" Oláh ei olisi noussut Suomen kaikkien aikojen menestyneimmäksi pelaajaksi ilman palavaa intohimoa ja ensimmäistä valmentajaansa. Isä Lajos pisti muusikonuransa jäihin poikansa tähden.

Seinäjoella varttunut Pentti on ainoa suomalainen pöytätennispelaaja, joka on selvittänyt tiensä olympialaisiin. Ja ainoa, joka on päässyt aikuisten EM-kisojen kaksinpelissä kahdeksan parhaan joukkoon. Polku on vaatinut kovia uhrauksia.

Lajos: Minut kutsuttiin Suomeen 1989 opettamaan musiikkia Kodaly-menetelmällä. Päädyimme Kalajoelle, jossa Pentti syntyi. Vuonna 1993 aioimme palata Unkariin, mutta halusimme sitä ennen kokea, millaista olisi asua Lapissa. Talvi siellä oli pitkä eikä meillä ollut mitään tekemistä. Ostimme pingispöydän. Samoihin aikoihin entiset kommunistit voittivat Unkarissa vaalit eikä meillä ollutkaan enää niin kiire mennä takaisin. Silloin sain viran Seinäjoelta.

Pentti: Ensimmäinen muistoni pingiksestä on, että pelaan äidin kanssa autotallissa. Äiti sai lyödä lujaa vasta kolmen lyönnin jälkeen. Lapsena harrastin kilpatasolla ainakin pesäpalloa, hiihtoa, uintia, yleisurheilua ja lentopalloa. Sitten sain vinkin, että Seinäjoen Sisun harjoituksiin pääsee kokeilemaan pingistä. Vähitellen muut lajit piti lopettaa, pesis ja lentopallo viimeisinä.

Lajos: Menimme koko perhe salille. Veteraanipelaajat auttoivat meidät alkuun ja pian lähdimme kilpailuihin. Pentti alkoi menestyä melko nopeasti.

Pentti: Tulin seuraavana syksynä 10-vuotiaana Nappulaliigassa toiseksi. Meillä on videonauha niistä kisoista. Itkin, heittäydyin maahan ja käyttäydyin käsittämättömän huonosti ja nolosti. Kahtena seuraavana vuonna voitin saman luokan mestaruuden.

Lajos: Meidät otettiin Sisussa sydämellisesti vastaan, mutta valmennuksesta ei paljon voinut puhua. Opettajana hoksasin pian, että minäkin osaan tehdä sen paremmin, vaikka itse en pelaaja ollutkaan. Etenimme oppimisen, erehdysten ja hulluuksien kautta.

Pentti: Kesäisin kävimme Unkarissa isän ja äidin kotikaupungissa Kecskemetissä ja menimme pelaamaan paikalliseen seuraan. Seuralla oli ammattivalmentajia, jotka opettivat ensimmäiset perusasiat isälle ja minulle.

Lajos: Näimme ensimmäisen kerran myös sen, että valmentaja syöttää peräjälkeen kymmenittäin palloja laatikosta pelaajalle, joka harjoittelee yhtä ja samaa lyöntiä. Toistojen määrä nousi ihan eri tasolle kuin toisen pelaajan kanssa harjoitellessa.

Pentti: Isä ja minä aloimme tehdä pallolaatikoharjoittelua ensimmäisten joukossa Suomessa. Porukka katseli, että tuossa ei ole mitään järkeä. Useimpien mielestä riittävästi toistoja sai, jos keskittyi joka palloon niin hyvin, ettei tullut virheitä.

Lajos: Kun Pentti oli 12-vuotias, aloitimme yhteistyön Unkarin maajoukkuevalmentaja Peter Aranyosin kanssa. Kävimme leireillä Unkarissa ja Peter vieraili Suomessa. Unkarissa maksoin paikallisille pelaajille Pentin sparraamisesta. Valmennukseen alkoi tulla laatua.

Pentti: Isällä on kotona kymmenen paksua kansiota täynnä pingiksen tekniikkaa, harjoituskuvioita ja -päiväkirjoja.

Lajos: Toisen tärkeän kumppanin saimme Ferenc Karsaista, joka valmensi Itävallan Werner Schlagerin maailmanmestariksi niin sanotulla mosaiikkisparrauksella. Siinä pelin kutakin osa-aluetta harjoiteltiin sellaisen pelaajan kanssa, joka oli paras juuri sinä asiassa.

Pentti: Minulle opetettiin Unkarissa vahva keskieurooppalainen rysty. Siihen aikaan varsinkin ruotsalaisvalmentajat ajattelivat, että pisteet piti tehdä kämmenlyönnillä koko pöydältä aina kuin mahdollista.

Lajos: Me tiesimme, että Pentistä tulee pitkä, joten hän ei ehtisi hakea kämmentä rystynurkasta riittävän nopeasti. Rystylyöntiin keskittyminen oli tietoinen päätös.

Pentti: Pääsin pian ensimmäisiin junioreiden EM-kisoihini. Sain siellä keltaisen kortin heti avausottelun ensimmäisen pallon jälkeen. Löin pallon mäkeen ja kirosin unkariksi. Tuomari sattui olemaan unkarilainen.

Lajos: Pentin ensimmäinen harjoitusvastus Seinäjoella oli Jani Kokkonen Kuopiosta. Sitten kävimme Vaasassa harjoittelemassa Esa Kallion ja Miko Haaralan kanssa. Pietarsaareissa treenasimme Fredrik Forsbackan ja Tampereella Mika Tuomolan, Antti Jokisen sekä Eero Ahon kanssa. Lisäksi Jani Kokkonen kävi harjoittelemassa Seinäjoella meillä viikon kerrallaan ja Pentti kävi vastavuoroisesti Kuopiossa majoittuen Jani ja Sami Kokkosen perheessä. Myös Otto Tennilä leireili meillä. Kolmessa vuodessa ajoimme 150 000 kilometriä.

Pentti: Jokaisen valvontakameran paikka niillä teillä tuli tutuksi. Läksyt tein autossa, talvisin otsalampun valossa.

Lajos: Tyypillisenä päivänä meillä oli ennen koulua liikkuvuusharjoittelua ja heti koulupäivän perään vedettiin pallolaatikkoa. Sitten haimme kotoa ruokaa, joka syötiin autossa matkalla harjoittelukaupunkiin. Tampereella ensimmäinen harjoitusvastustaja pelasi Penttiä vastaan puolitoista tuntia. Sitten vaihdettiin tilalle tuore kaveri, joka hänkin pelasi puolitoista tuntia. Takaisin Seinäjoella olimme kymmenen jälkeen. Harjoitustunteja tuli 1200 vuodessa. Siihen vielä kilpailut päälle.

Pentti: Sain niinä vuosina isältä hyviä nimipäivälahjoja. Ensimmäinen oli 20 kilon painoliivi, jonka kanssa juostiin rappusia. Sitten tulivat nilkkapainot. Käytin niitä puolentoista kuukauden ajan treeneissä ja muutenkin. Se sattui, mutta sen jälkeen jaloistani tuli hyvin nopeat. Kolmas lahja oli hyppynaru, jonka sisään sai painon.

Lajos: Kävimme harjoituksissa miljoona kilometriä ajatulla entisellä taksi-Mersulla. Kerran paluumatkalla sen valot katosivat pimeällä tiellä. Ajoin rekan perässä, kunnes sen kuljettaja kyllästyi roikkumiseemme ja sokaisi meidät voimakkailla lastausvaloilla. Sitten piti jatkaa pimeässä.

Pentti: Muistan vieläkin erään ohituksen lumimyrskyssä, jossa ei oikeasti nähnyt, tuleeko auto vastaan. Toisella kerralla oli monta rekkaa jäänyt lumipyryssä jumiin ylämäkeen. Soitimme äidille, ettei niitä voi lähteä ohittamaan, kun koko ajan tulee autoja vastaan. Lopulta isä päätti, että nyt mennään.

Lajos: Luojan kiitos olemme yhä hengissä. Aloin olla niihin aikoihin niin väsynyt ja kätttyinen työpaikalla, että hankin sohvan musiikkiluokan varastoon päästäkseni välillä torquille.

Pentti: Aina joskus tuli fiilis, ettei olisi viitsinyt harjoitella, mutta menin sitten aina lopulta. Ei minulla jäänyt yhtäkään treeniä väliin.

Lajos: Pentti kuunteli ja sanoi usein vastaan, mutta teki lopulta niin kuin sanoin. Usein hän moitti minua siitä, että annan liian vaikeita harjoitteita, mutta se oli tietoinen päätös. Jos olosuhteista tehdään vaikeat, harjoittelun tehokkuus kasvaa.

Pentti: Isä yritti saada Aranyosin Suomen maajoukkuevalmentajaksi, mutta ei onnistunut. Hän jatkoi leirien järjestämistä Unkariin ja kutsui unkarilaisia huippuvalmentajia vetämään leirejä Suomeen.

Lajos: Aranyosin lisäksi Suomessa kävivät Miklos Somosi ja Attila Halmai, Seinäjoella,

Kuopiossa ja Helsingissä. Liitto ei tukenut toimintaa, mutta leireille ja niiden kustannuksiin tai järjestelyihin osallistuivat ainakin Esa Miettinen ja Katja Nieminen sekä Tennilät ja Kantolat. Lisäksi järjestin ennen junioreiden EM-kisoja leirejä Unkariin. Ferenc Karsai johti useimpia näistä ja hänestä tuli vuosien mittaan tärkeä hahmo Pentille.

Pentti: Niinä vuosina rahaa ei ollut liikaa. Kun kävimme liiton leireillä Ruskeasuolla, yövyimme hallin parkkipaikalla vanhassa retkeilyautossa.

Lajos: Välillä minulla ja vaimollani oli porttikielto maajoukkueleireille. Emme halunneet lähettää nuorta poikaa yksin Helsinkiin, joten istuimme Ruskeasuon hallin kahviossa tai vietimme päivää autollamme.

Pentti: Jos tein jotain huonosti, isä hermostui. Olen tunneihminen, mutta en mielestäni yhtä äkkipikainen kuin isä.

Lajos: Värikkääseen yhteiselo on mahtunut monenlaista. Olemme tunteellisia ja varmasti monien mielestä olimme myös kylähulluja ja outoja. Mutta ihan samalla tavalla minä pidän viilipytyjä suomalaisia outoina. Kyse on kulttuurieroista.

Pentti: Isälle kuuluu iso kunnia ja kiitos siitä, että hän teki minusta pelaajan ja opetti, että ikinä ei pidä antaa periksi. Se viisi vuotta oli pitkä aika. Hän on myöhemminkin vetänyt harjoituksia, hakenut sponsoreita ja kustantanut asioita. Mutta moneen vuoteen isä ei ole pystynyt katsomaan pelejäni.

Lajos: Voin fyysisesti hirveän huonosti, kun Pentti pelaa. Päätin silti lähteä vaimon kanssa Rioon.

Jukka Heinonen

Benedek "Pentti" Oláh

- Ensimmäinen olympialaisiin päässyt suomalainen pöytätennispelaaja.
- Syntynyt Kalajoella 29.3.1991, vanhemmat musiikin lehtori Lajos Oláh ja lastenhoitaja Anikó Oláh. Sisar Zsófia Oláh on edustanut Suomea pöytätenniksen junioreiden EM-kisoissa ja miekkailun MM-kisoissa.
- Harjoitellut pitkiä ajanjaksoja Saksassa, Ruotsissa, Hollannissa ja Unkarissa.
- Miesten kaksinpelissä kahdeksan parhaan joukossa EM-kisoissa (2016) sekä 64 parhaan joukossa MM-kisoissa (2015) ja olympialaisissa (2016).
- Kuusi Suomen mestaruutta miesten kaksinpelissä (vuonna 2017).